

PPO-glastuinbouw

Door onderzoek, advies en praktijk wordt een impuls gegeven aan de kennisontwikkeling in de biologische glasteelt. Belangrijkste thema's waaraan gewerkt wordt zijn mineralenvoorziening, beheersing van ziekten en plagen en energieverbruik.

Vliegende start project Biokas

Onderzoek en praktijk krijgen gelijkwaardige plaats

De voedingstoestand op de bedrijven vertoont zeer grote onderlinge verschillen. Dit is terug te voeren is tot verschillen in mineralisatie van de diverse gronden, de bedrijfsstrategie met betrekking tot voeding en ziekteverendheid en de zoektocht naar een goede balans tussen groei, productie en productkwaliteit. In figuur 1 wordt de gemeten EC van het bodemvocht gedurende het seizoen weergegeven voor de zeven innovatiebedrijven. Hieruit blijkt dat, ondanks een vergelijkbaar teeltplan (vruchtgroenten), er in de eerste maanden van de teelt grote verschillen voorkomen tussen de bedrijven en dat deze verschillen gedurende het seizoen kleiner worden.

Waar het gaat om ziekten en plagen vormen bodemaaltjes en luisbestrijding de grootste knelpunten. In het

project is daarom extra capaciteit vrijgemaakt om op bedrijven de aaltjes-aantasting te analyseren. In figuur 2 is de mate van onderdrukking van wortelknobbelaaltjes weergegeven in een bio-toets met vooraf gepasteuriseerde en ongepasteuriseerde grond van een aantal innovatiebedrijven. Duidelijk is dat ongepasteuriseerde grond door antagonistische werking van aanwezige organismen een grotere ziekte-onderdrukking geeft. Ook is duidelijk dat er ook hier grote verschillen in ziekte-onderdrukking tussen bedrijven bestaan.

De praktische vertaling van resultaten van bio-toetsen op ziekteverendheid van kasgronden naar de bemestings- en gewasbeschermingsstrategie blijkt nog lastig. Hoewel er tussen bedrijven verschillen in ziekteverendheid voorkomen is dit nog onvoldoende terug te voeren tot de genomen teeltmaatregelen. Deze analyse zal in 2003 dan

ook meer aandacht krijgen. Een belangrijk discussiepunt bij het beheersen van aaltjes en luis is verder de vraag hoe de bodemkwaliteit in relatie tot verminderde gewasgevoeligheid kan worden verhoogd door alternatieve vruchtwisselingschema's te volgen. Dit jaar zal een nadere verkenning plaatsvinden, zodat de telers bij het opstellen van het teeltplan voor 2004 hier hun voordeel mee kunnen doen.

Grote verschillen tussen bedrijven zijn er ook in zichtbare gewas- en productkwaliteit, textuur en in mindere mate in inhoudstoffen. De indruk bestaat dat vooral de voedingsgehalten in de bodem een belangrijke verklarende factor zijn voor deze verschillen (zie figuur 1).

Aangaande het energieverbruik op enkele innovatiebedrijven blijkt dat dit in werkelijkheid hoger is dan het met

een rekenmodel doorgerekende verbruik. Dit geeft aan dat verdere besparingen goed mogelijk moeten zijn.

Kennisuitwisseling

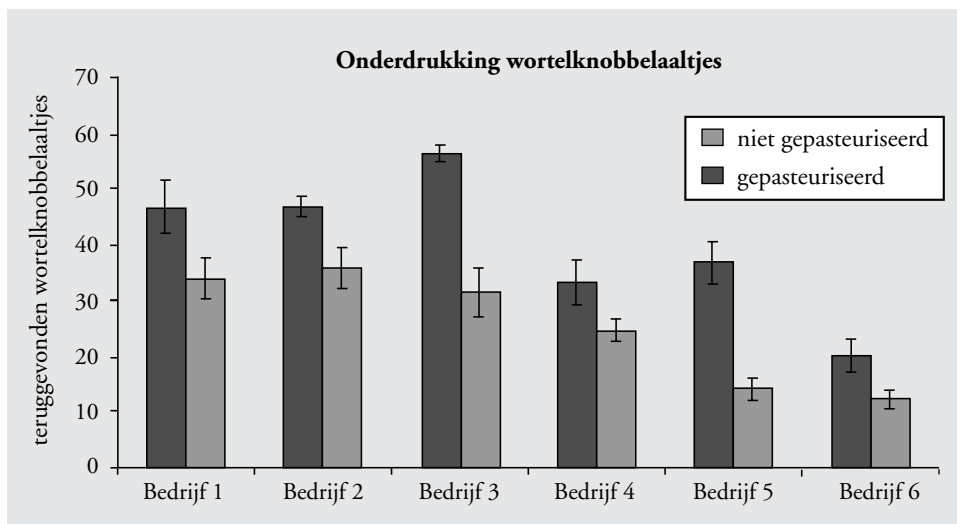
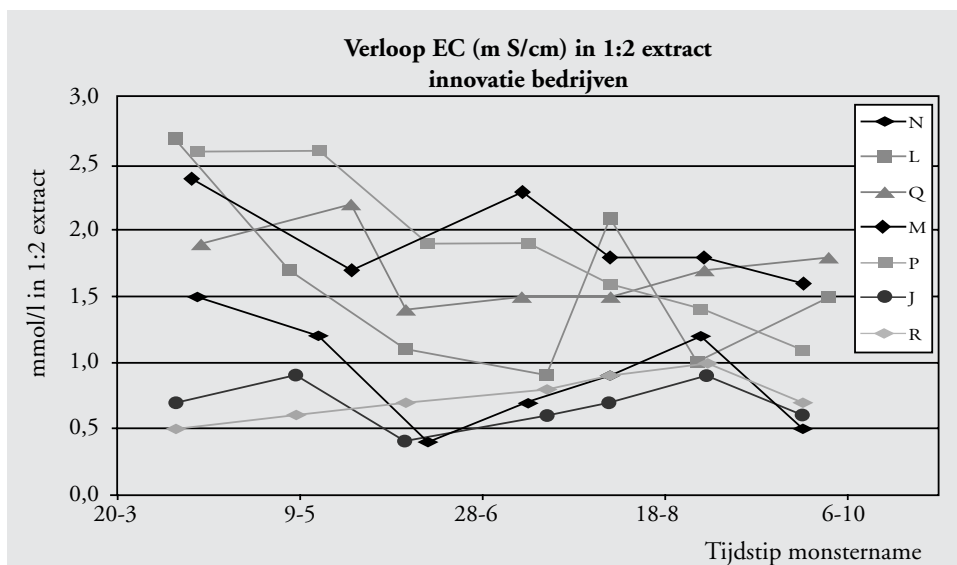
Er bestaat dankzij BOKAS een uitgebreid teelttechnisch netwerk in Nederland, waarin ook niet-BOKAS-telers aansluiten (o.a. via LTO-groeiservice).

Actualiteit in de terugkoppeling van resultaten en het bespreekbaar maken van problemen in de periode dat ze actueel op de bedrijven spelen middels themabijeenkomsten wordt door de groep telers zeer gewaardeerd. Zo is bijvoorbeeld op een themamiddag luizenbestrijding geconstateerd dat vroegtijdig scouten en inzetten van vijanden een must is en dat in de paprikateelt haarden vroegtijdig moeten worden aangepakt door het inzetten van kapoenen of middelen (zeep, afgewisseld met pyrethrum).

Gezien het feit dat vrijwel geen gangbare bedrijven te kennen hebben gegeven in 2002 te willen omschakelen zijn vooralsnog geen omschakelplannen voorbereid.

Plannen in 2003

Veel van de verkregen gegevens worden de komende maanden verder uit-

Biokas

Het project Biokas is een initiatief van de drie kennisinstellingen Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, DLV adviesgroep en het Louis Bolk Instituut en wordt gefinancierd door LNV.

In een netwerk van 19 bedrijven wordt kennis ontwikkeld en uitgedragen op verschillende thema's. In 2002 is een eerste nulmeting gedaan: er blijken grote verschillen tussen bedrijven qua voedingstoestand, ziekte- en plagen en energieverbruik te bestaan. De aaltjes- en luisproblematiek vormen de grootste teeltrisico's. Biokas wil de biologische kasteelt versterken door kennisontwikkeling en uitbreiding van het aantal bedrijven.

Het project is bedoeld voor telers en omschakelaars. Gewerkt wordt met innovatiebedrijven (zeven telers) en optimalisatiebedrijven (twaalf telers). Er wordt kennis ontwikkeld door middel van proeven op het gebied van bemesting, watergift en bodemvruchtbaarheid, gewasbescherming, energie, kwaliteit in de keten en bedrijfs- en milieukundige evaluatie. Kennis en

ontwikkeling worden vervolgens uitgedragen in de vorm van themabijeenkomsten, nieuwsbrieven, excursies kennis wordt uitgewisseld. Bedrijven die willen omschakelen naar de biologische teeltwijze worden begeleid door DLV Adviesgroep.

In 2002 is het belangrijkste doel om de startsituatie op de innovatiebedrijven vast te leggen. Dit maakt het mogelijk om de effecten van de kennisontwikkeling en -verspreiding gedurende het project te meten en gedurende de looptijd van het goed te kunnen bijsturen. Het principe 'ervaringskennis is gelijkwaardig aan onderzoekskennis' is daarbij een belangrijk uitgangspunt. De deelnemende bedrijven hebben vooraf nadrukkelijk aangegeven vooral veel aandacht te besteden aan bodem, ziekteverendheid en kwaliteit.

Naast de monitoring worden ook op enkele fronten proeven uitgevoerd, zowel op bedrijven (organische meststoffen) als op semi-praktijkschaal of in het laboratorium (o.a. biotoetsen ziekteverendheid, aaltjes en kwaliteitsmetingen).

gewerkt, met name om relaties tussen gegevens op te sporen (o.a. enerzijds bemesting en ziekteverendheid en kwaliteit anderzijds).

In 2003 zullen telers meer gegevens betreffende de onderzoeksthema's zelf gaan registreren, zodat de voortgang die binnen het project geboekt wordt op bedrijfsniveau direct meetbaar wordt.

Gezien de teeltrisico's die aaltjes en luis met zich meebrengen en gezien de betekenis van een goede bemestingstrategie voor de kwaliteit van bodem en product zal dit jaar aan deze onderwerpen nog meer aandacht gegeven worden. In de komende afleveringen van Ekoland worden een aantal thema's uitgediept. ■